

O Šmarni gori, njeni zgodovini in njenih prijateljih

Gora zanimivosti in rekordov

Šmarna gora pomeni za mnoge sprostitev, trim in razvedrilo.

To najbližje izletniško točko Ljubljane lahko upravičeno imenujemo goro zanimivosti, pa tudi rekordov Najprej malo zgodovine:

Pred 150 leti je bil na vrhu Šmarne gore za župnika Jakob Prešeren — stric našega pesnika Franceta Prešerna, ki je bil v svojih mladih letih večkrat pri njem na obisku. Nekateri celo trdijo, da je na znani freski v cerkvi, ki jo je narisal Langus, upodobljen tudi naš pesnik.

Stane Živalič in Mimi Cvelbar — partizanska mladoporočenca na Šmarni gori, nista dočakala svobode.

● Pokojni Medvedov Ivan z Broda mi je povedal marsikatero zanimivost o Šmarni gori. Pred 70 leti je na primer narasla Sava in odnesla most v Tacnu. Za prevoz ljudi in živine je bil na tem mestu dalj časa brod, s katerim je brodaril pokojni Čizman. Cena prevoza čez Savo je bila za otroke krajcar, odrasli so plačali dva in za živino je bilo potrebno odšteti 10 krajcarjev. Pa kljub vsemu je bilo tudi v tistem času dosti Ljubljancanov, ki so rinili gor. Medvedov Ivan se je že spominjal, ko so ga tudi po štirikrat na dan poklicali petični Ljubljancani, da jim je nosil nahrbtnik, površnik ali dežnik — zato pa je dobil vsakokrat po 25 krajcarjev.

● Tudi med zadnjo vojno je bila Šmarna gora prizorišče zanimivih dogodkov. Okrog in okrog gore so imeli partizani-terenci več bunkerjev. Stravsova Angela, ki je prebila v gostišče na vrhu tri desetletja, je vedela povedati o partizanski poroki, ki je bila v njenem gostišču. Na žalost so Nemci ženina ubili že naslednji dan — pa tudi nevesta ni dočakala svobode. Padla je kot borka na Koroškem.

● Šmarna gora pa je postala množična izletna točka v zadnjih letih, ko ljudje vedno pogosteje zahajajo v naravo. Nekaterim je vzpon na 667 metrov visok vrh postala tedenska obveznost. Mnogi zagnanci jo obišejo tudi večkrat na teden.

● Toda dvema letos tudi to ni bilo dovolj. V gostišču so me opozorili na nekoga, ki je letos v prvi polovici decembra napravil samo letos tisoč in en vzpon. Možakarja sem hotel pripraviti, da bi nekaj povedal za časopis — toda prijazno me je zavrnil, češ, ne hodim gor zaradi publicitete, temveč samo zato, ker vidim, da je to koristno za zdravje.

● Drugi letošnji rekorder je Frenk Torner, uslužbenec Viatorja, ki je bil kljub službi in šoli na vrhu več kot 500 krat samo v letošnjem letu. Ko smo lani prešteli, da je bil rekorder za 1977 leto Jože Kermavner na vrhu 430 krat, smo bili prepričani, da ga nihče ne bo dohitel — pa smo se krepko uštelili. Marsikdo bo rekel — pretiravajo.

● Pa ni tako! Kajti med letošnjimi desetimi dobitniki zlatih šmarnogorskih značk je samo eden upokojenec, vsi ostali so krepko zaposleni (zlato značko prejme vsakdo, ki z vpisom v knjigo dokaže, da je bil na Gori v enem letu 150 krat).

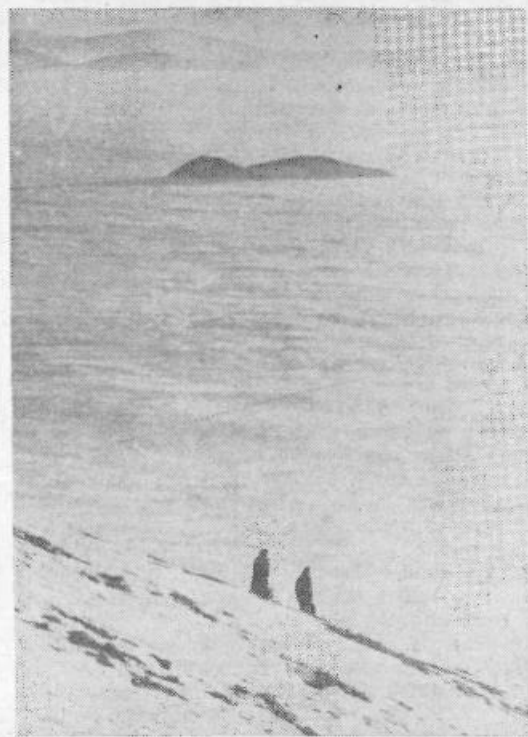
● Naj omenim samo nekatere stalne obiskovalce: Jovo Hinič, uslužbenec PTT, Stane Poppek, Litostroj, Silvo Štrus (v spremstvu psa), Emil Preskar, Milan Kunilo — ki hodi na Goro že vrsto let, Stane Krumpak, generalni direktor IMP — znan po tem, da ga lahko redkdo dohaja, tako hitro hodi. Ljubljanska banka je tudi dobro zastopana z Ivom Porento in Edom Rasbergerjem — sem pa tja zaide na Šmarno goro tudi generalni Janko Smole. Da ne bodo dekleta užaljena — moram izmed številnih omeniti še Ano in Marjano Česen, Fani Bohorič, Kristino Smolej, in še in še...

● Redni nedeljski obiskovalci, ki pridejo na vrh že kmalu po šesti uri, so Dušan Ambrož, Jože Špenko, Vine Grčar iz Vodice, Janez Košir, Viki Pavlič, Miro Koželj, Bojan Jurčič, Janez Obreza, Sašo Kapelj in Janez Bukovec — vsi iz Ljubljane.

● Še do nedavnega je bil na gori pogosto sedanji »župan Šiške« inž. Franc Dejak — odkar pa je prevzel novo dolžnost, je le preveč zaposlen.

● Najmlajši letošnji obiskovalec je bil komaj trimesečni dojenček, ki ga je v nahrbtniku prinesel očka, najstarejši stalni gost pa bo 82 letni Janez Kalan iz Ljubljane.

● Na vrh gore pelje nekako 14 poti — k sreči se niti po eni ne da priti z avtom — razen z džipom, za prevoz hrane in pijače v gostišče na Sedlo in na Vrhu. Povprečni pešec pride od vznožja do vrha v trideset ure, nekateri športniki se pa pohvalijo, da pridejo oziroma pritečejo na vrh v manj kot četrt ure.

Ko pokriva ljubljansko kotlino megla, se nam s Krvavca nudi takle pogled na Šmarno goro.

● Veliki problem Šmarne gore je voda — kadar je suša. To še posebej občutijo na sedlu, kjer imajo govejo živino in konje. Tudi okolica na vrhu je zanemarjena — tu ne mislim na smeti, ker je košev za odpadke vsepovsod dovolj, pač pa sam zunanji videz. Letos so sicer na vrhu že marsikaj naredili, na primer rezervoar za vodo, WC, te dni obnavljajo električno napeljavo. Ob urejeni okolici bi bil izlet na to izletniško točko še prijetnejši...

Edi Selhaus

Novi podpisniki

V delegatski prilogi TRIBUNE, št. 1 februar 1978 je bil objavljen Družbeni dogovor o izgradnji, financiranju in upravljanju samskih domov v občini Ljubljana-Šiška, in 53 podpisnikov tega Družbenega dogovora, ki so ga podpisali 22. 12. 1977.

Akcija podpisovanja Družbenega dogovora se je nadaljevala v letu 1978. Tako so pristopili k Družbenemu dogovoru in ga podpisali naslednji podpisniki:

1. Gradbeni biro Ljubljana, Celovška 108
2. Podjetje za PTT promet Ljubljana, Cigaletova 15
3. Standard Invest, TOZD Tovarna gradbenih elementov Ljubljana, Celovška 89
4. VVZ Milan Majcen, Ljubljana, Lepodvorska 5
5. VVZ Rezke Dragar, Ljubljana Šentvid, Ul. pregnancyev 6
6. Iskra IEZE, TOZD Feriti, Ljubljana, Stegne 19
7. VVZ Litostroj, Ljubljana, Ljubeljska 16
8. Iskra IEZE, TOZD Keramika, Ljubljana, Pipanova pot 18
9. SOZD SAP-VIATOR, TOZD Storitvene dejavnosti, Ljubljana, Celovška 166
10. VZ Fran Milčinski, Smlednik, Valburga
11. ŽG, Zavod za strokovno izobraževanje, Ljubljana, Aljaževa 32
12. Iskra Avtoelektrika, TOZD Tovarna žarnic, Ljubljana, Stegne 15 c
13. OŠ Zvonko Runko, Ljubljana, Galska 17
14. Tiskarna SLOVENIJA, Ljubljana, Kumerdejeva 95
15. OŠ Rihard Jakopič, Ljubljana, Derčeva 1
16. Delovna skupnost Skupščine občine Ljubljana-Šiška, Ljubljana, TPB 1
17. OŠ Tiné Rožanc, Medvode, Zg. Pirniče 37 b
18. Svetovalni center, Vzgojna posve-tovalnica, Ljubljana, Gotska 18
19. Združenje samostojnih obrtnikov Ljubljana-Šiška, Ljubljana, Celovška 420
20. TIKI, Ljubljana, Magistrova 1
21. UNITAS, Tovarna armatur p. o., Ljubljana, Celovška 224
22. SOZD SAP VIATOR, TOZD Mestni potniški promet, Ljubljana, Celovška 164
23. MERCATOR HOTELI-GOSTINSTVO, TOZD ILIRIJA, Ljubljana, TPB 4
24. SOZD »IMP« Ljubljana, DO »IKO«, Ljubljana TOZD TRAA, Ljubljana, Jožeta Jame 12.

Tako je skupno do 31. 12. 1978 podpisalo Družbeni dogovor o izgradnji, financiranju in upravljanju samskih domov v občini Ljubljana-Šiška, 77 podpisnic.